

Evaluatie avondsluiting Waalstranden 2023

Datum 5 februari 2024

Aanleiding

In de loop der jaren zijn de overlast en veiligheidsincidenten op de Waalstranden toegenomen. In 2020 versnelde de trend en in het voorjaar van 2021 piekten de overlast en veiligheidsincidenten. Om die reden werd in juli 2021 besloten de Waalstranden te sluiten voor onbevoegde bezoekers in de late avond en nacht. Er was onder andere sprake van illegale feesten, drugsoverlast, geluidsoverlast, wildplassen en -defecatie, zwerfafval, bedreigingen en veiligheidsincidenten. De veiligheid van de bezoekers en professionals kwam hierbij dermate in het geding dat een ingreep niet kon uitblijven. De avondsluiting was een onderdeel van een pakket aan maatregelen met als doel om de veiligheid en rust op een aantal locaties te terug te laten keren.

Uit de evaluatie 'Afsluiting Waalstranden 2021 – 2022' bleek deze maatregelen in belangrijke mate een bijdrage heeft geleverd aan de afname van overlast en incidenten. Naar aanleiding van de evaluatie heeft het College¹ besloten om in 2023 opnieuw een avondsluiting in te stellen. Van 1 mei tot 1 oktober 2023 gold er een avondsluiting in de volgende gebieden en op de volgende tijden (zie afbeelding 1):

- In alle Natura 2000-gebieden in de Ooijse Schependom en op Veur-Lent tussen zonsondergang en zonsopkomst (blauw gestreepte gebieden op de kaart);
- Op Veur-Lent tussen de Spoorbrug en de Waalbrug tussen 00.00 en 06.00 uur (rood gestreepte gebieden op de kaart).

Deze tijden verschillen van de voorgaande avondsluitingen in 2021 en 2022. In deze periode gold de avondsluiting tussen 22.30 – 06.00 voor heel Veur – Lent en Ooijse Schependom.

¹ Het College is niet bevoegd om de avondsluiting in te stellen. De bevoegdheid om een verboden toegang op basis van artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht in te stellen ligt bij de eigenaar van de grond. In dit geval o.a. Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer.

Afbeelding 1: weergave gebieden en tijden avondsluiting Waalstranden 2023

Inhoud evaluatie

In deze evaluatie kijken we terug op het afgelopen jaar en kijken we naar de effectiviteit van de avondsluiting. In deze evaluatie is input meegenomen van wijk- en gebiedsregisseurs, politie, toezicht en handhaving, DAR en bewoners.

Naast de avondsluiting staan we ook stil bij de brede aanpak in de gebieden. Daarnaast wordt er ook een vergelijking getrokken met de eerdere avondsluitingen in de periode van juli 2021 t/m september 2022. Daarnaast zal in deze evaluatie ook een doorkijk worden gegeven. Er wordt ingegaan op relevante toekomstige ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het gebruik van de Waalstranden, bijvoorbeeld Hoge Bongerd en Stadspark Veur-Lent. Tot slot worden op basis van de evaluatie conclusies getrokken en aanbevelingen weergegeven.

De evaluatie is als volgt opgebouwd:

1. Doelstelling aanpak
2. Analyse per gebied
3. Politie- en gemeentecijfers
4. Relevante ontwikkelingen
5. Conclusie
6. Aanbeveling

1. Doelstelling aanpak

Aan het begin van de aanpak, in 2021, zijn doelstellingen geformuleerd. Deze zijn nog steeds leidend in de huidige aanpak en luiden als volgt:

1. Rust en veiligheid creëren in de gebieden in de nachtelijke uren:
 - a. Veilig en verantwoorde inzet van de hulpdiensten;
 - b. Tegengaan/verminderen vervuiling van de locaties;
 - c. Rust en veiligheid voor omwonenden en recreanten
2. Een handhavingskader (Verboden toegang, artikel 461 Wetboek van Strafrecht) voor politie en toezicht & handhaving om te kunnen optreden tegen ernstige overlast.
Toelichting: Het verbod om op de Waalstranden is ingesteld middels een bord met een verbod als bedoeld in artikel 461 Wetboek van Strafrecht.
3. De mogelijkheid om, voor inval van de duisternis, zoveel mogelijk preventief en indien nodig repressief in te zetten.
 - a) Preventief: het tijdig aanspreken van bezoekers en wijzen op toegangsverbod vanaf 00.00 uur of na zonsondergang.
 - b) Repressief: met handhavingsgrond ingrijpen bij overlastgroepen/ illegale feesten.

2. Analyse per gebied

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beeld per deelgebied. Deze analyse is gebaseerd op ervaringen van politie, toezicht en handhaving, wijkregisseurs en bewoners. In de volgende paragraaf staan cijfers met betrekking tot klachten en meldingen bij gemeente en politie.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen Veur-Lent en de Natura 2000 gebieden op Veur-Lent en de Ooijse Schependom. De Lentse Warande is niet toegevoegd, omdat de reeds genomen maatregelen, zoals de gedeeltelijke afsluiting voor gemotoriseerd verkeer en de anti-parkeerblokken, een voldoende effect hebben. Uiteraard blijven we de situatie op de Lentse Warande monitoren en wordt er bij nieuwe ontwikkelingen in het gebied ingezet op het voorkomen van overlast.

2.1 Veur – Lent

In de periode van 1 mei tot 1 oktober 2023 is wederom gebleken dat Veur-Lent een populaire locatie is voor recreanten, waaronder veel jongeren. Op dagen met mooi weer waren de stranden op Veur-Lent druk bezocht.

In deze periode gold er een avondsluiting tussen 00.00 – 06.00 op Veur-Lent tussen de Spoorbrug en de Waalbrug (zie afbeelding 1). Dit zijn ruimere tijden in vergelijking met 2021 en 2022 toen er een avondsluiting van kracht was tussen 22.30 – 06.00.

De avondsluiting is door politie en toezicht en handhaving voornamelijk ingezet als preventief middel. Dit houdt in dat zij op drukke dagen vóór zonsondergang gezamenlijk preventieve rondes hebben gemaakt om bezoekers te wijzen op gedragsregels en de avondsluiting tussen 00.00 – 06.00. Deze gesprekken zijn positief ontvangen en bezoekers verlieten de stranden tijdig. Politie en toezicht en handhaving hebben deze gesprekken als positief en effectief ervaren. Het succes van de preventieve aanpak heeft er onder andere toe geleid dat er in 2023, net als in 2021 en 2022, geen boetes zijn gegeven op basis van het toegangsverbod.

Er is bewust gekozen om de preventieve rondes voor zonsondergang te maken. Het is na zonsondergang namelijk lastig om adequaat op te treden voor de politie en toezicht en handhaving. Het betreft een locatie waar weinig verlichting is en de fysieke inrichting van de stranden brengen risico's met zich mee. Met name wanneer het gaat om het bereiken en betreden van het gebied door hulpdiensten. Daarnaast zijn toezichthouders tot 23.00 inzetbaar. Door de rondes voor zonsondergang te doen, was het mogelijk om de rondes gezamenlijk door politie en toezicht en handhaving te laten doen. Op deze manier is voorkomen dat de druk op de capaciteit volledig bij de politie terecht kwam.

Daarnaast zijn er deze zomer 'gastheren en -vrouwen' ingezet op de Snelbinder. De aanwezigheid van de gastheren en -vrouwen wordt door alle betrokkenen als positief ervaren. Het fiets parkeren op de Snelbinder is hiermee niet geheel opgelost, maar dusdanig verminderd dat er geen problemen met de doorstroming van het verkeer waren. Tevens is gebleken dat de gastheren en -vrouwen extra ogen en oren zijn ten behoeve van de leefbaarheid in het algemeen. Dit werd als een voordeel ervaren.

De bewoners, wijk- en gebiedsregisseurs, toezicht en handhaving en politie geven allen aan dat door de genomen maatregelen de overlast aanzienlijk is verminderd. De bewoners geven aan tevreden te zijn met de resultaten. Al wordt er incidenteel op mooie zomeravonden (geluids)overlast ervaren van bezoekers van het Waalstrand.

2.2 Veur – Lent (natura 2000)

In dit gebied gold er een avondsluiting tussen zonsondergang en zonsopkomst. Dit is een verandering ten opzichte van 2021 en 2022 toen er een sluiting gold tussen 22.30 – 06.00.

In dit gebied is dezelfde aanpak gehanteerd als op Veur-Lent. Voor zonsondergang zijn bezoekers geattendeerd op de sluiting van dit gebied tussen zonsondergang en zonsopkomst. De ervaringen met de preventieve rondes zijn vergelijkbaar met de ervaringen op het andere deel van Veur-Lent. Ook in dit gebied zijn geen boetes gegeven op basis van het toegangsverbod.

In dit deelgebied zijn het afgelopen jaar incidenteel illegale feesten georganiseerd/gehouden. De avondsluiting gaf de politie een handhavingsgrond om deze groepen weg te sturen en zo (verdere) overlast te voorkomen. Daarnaast was dit jaar zichtbaar dat een toenemend aantal recreanten gebruik maakt van de stranden in dit gebied. Vermoedelijk omdat het op deze stranden rustiger is dan op Veur-Lent.

In 2023 gelden er voor het eerst twee verschillende tijdregimes op Veur-Lent. Bezoekers bewegen zich door het gebied, waardoor het voor bezoekers niet altijd duidelijk is in welk gebied en welk 'tijdszone' zij zich bevinden. Op de looppaden zijn verboden toegang borden geplaatst met daarbij een onderbord waarop vermeld staat welke sluitingstijden gelden. Daarnaast is er op de social media kanalen van de gemeente Nijmegen aandacht besteed aan de ingang van de avondsluiting met als doel bezoekers te informeren. Er heeft een vergelijkbaar bericht gestaan in De Brug.

2.3 Ooijse Schependom (natura 2000)

In dit gebied gold er een avondsluiting tussen zonsondergang en zonsopkomst. Dit is een verandering ten opzichte van 2021 en 2022 toen er een sluiting gold tussen 22.30 – 06.00.

In dit gebied is dezelfde aanpak gehanteerd als op Veur-Lent en de ervaringen met de preventieve rondes van politie en toezicht en handhaving zijn vergelijkbaar met de andere gebieden. Bezoekers verlieten de stranden tijdig en er zijn geen boetes voor overtreding van de avondsluiting uitgedeeld. De beschreven uitdaging bij het optreden van hulpdiensten in nachtomstandigheden zijn nog meer van toepassing op dit (onverlichte) terrein.

In de afgelopen jaren is op deze locatie extra inzet gepleegd in het tegengaan van (zwerf)-afval. In samenwerking met DAR, Staatsbosbeheer en toezicht en handhaving zijn grotere afvalcontainers geplaatst, frequenter geleeft en er is meer toezicht gehouden. De problematiek rondom zwerfafval is daardoor afgenomen.

NB.: In de zomer van 2023 is dit waalstrand in verband met vervuilde grond en onderzoek hiernaar, gesloten geweest van 27 juni tot en met 7 juli.

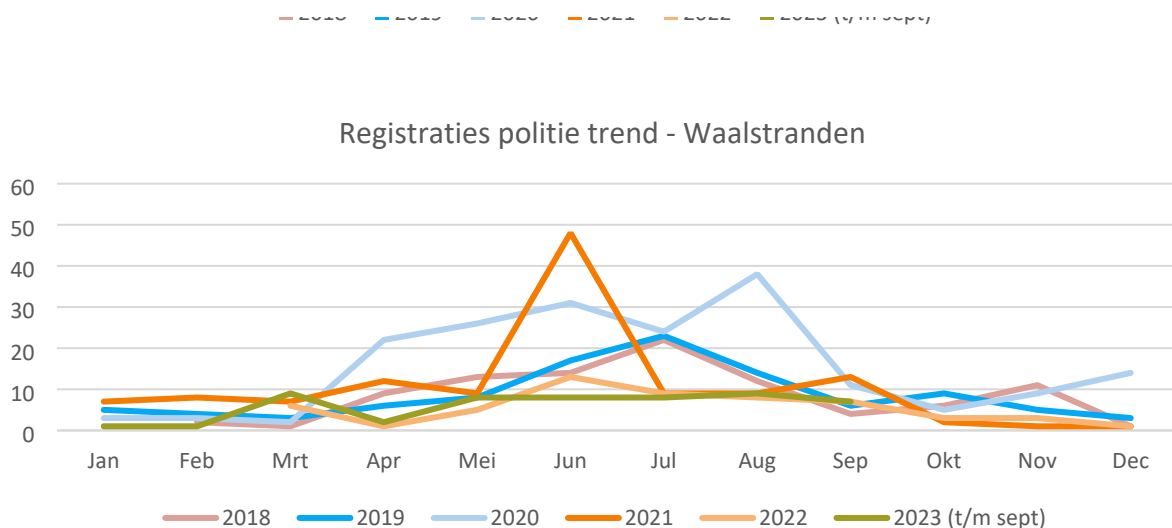
3. Politie en gemeentecijfers

Hieronder zijn de politie- en gemeentecijfers voor de periode 2018 t/m september 2023 weergegeven. Hierbij zijn alle gebieden meegenomen (Veur-Lent, Lentse Warande en Ooijse Schependom). Gemiddeld genomen liggen in deze jaren het aantal politie en gemeente registraties hoger in de maanden juni, juli en augustus. Door het mooie weer in deze maanden en de vakantieperiode worden de Waalstranden druk bezocht.

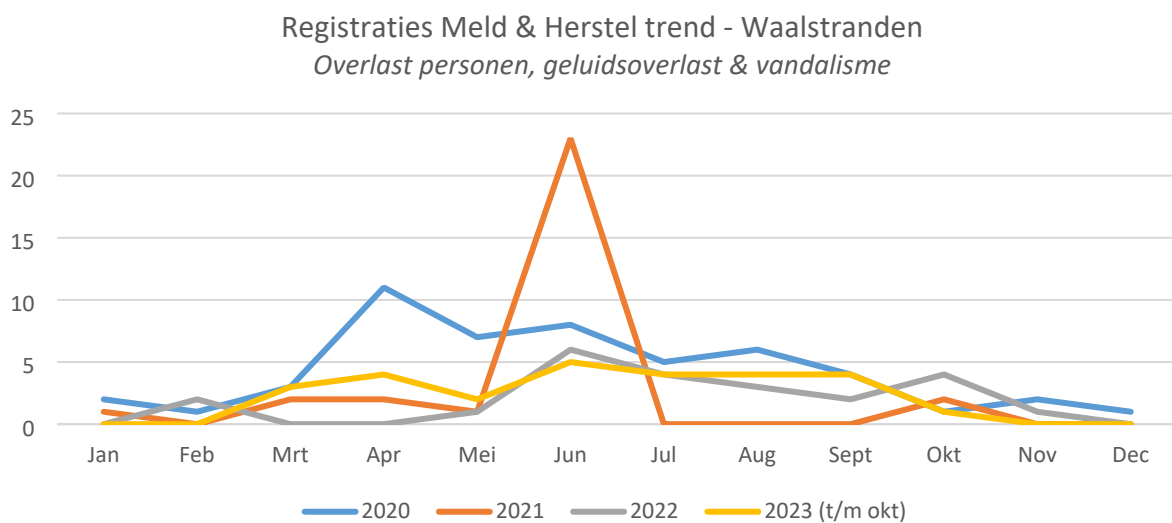
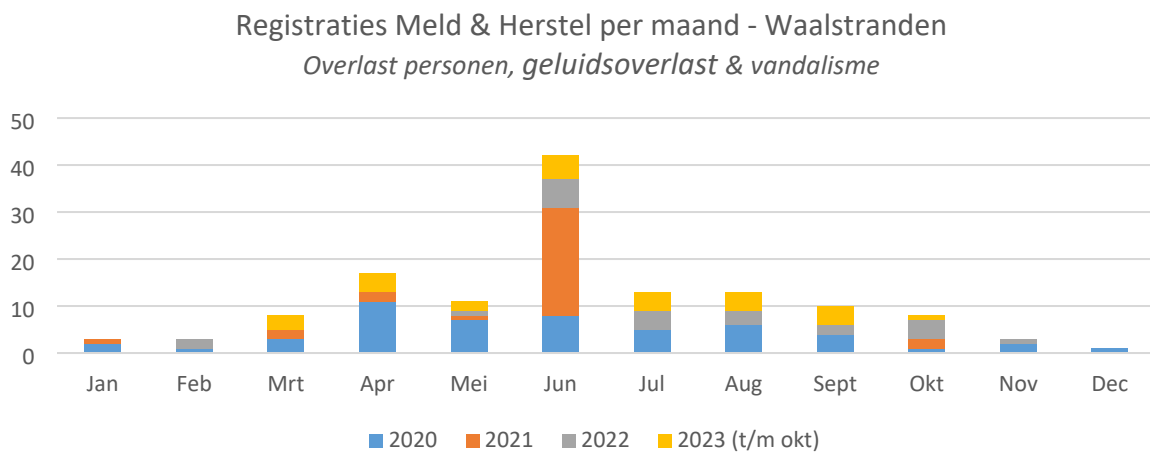
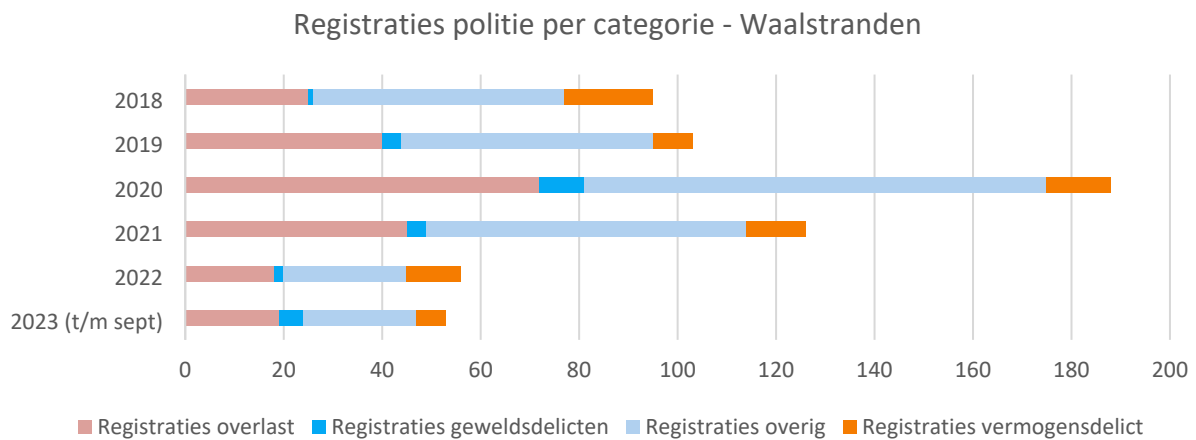
In juni 2021 piekt het aantal politieregistraties met bijna 50 politieregistraties. Ook het aantal overlastmeldingen via Meld & Herstel kent een piek in juni 2021. In juli 2021 is vanwege de toenemende hoeveelheid en mate van overlast en incidenten besloten om de

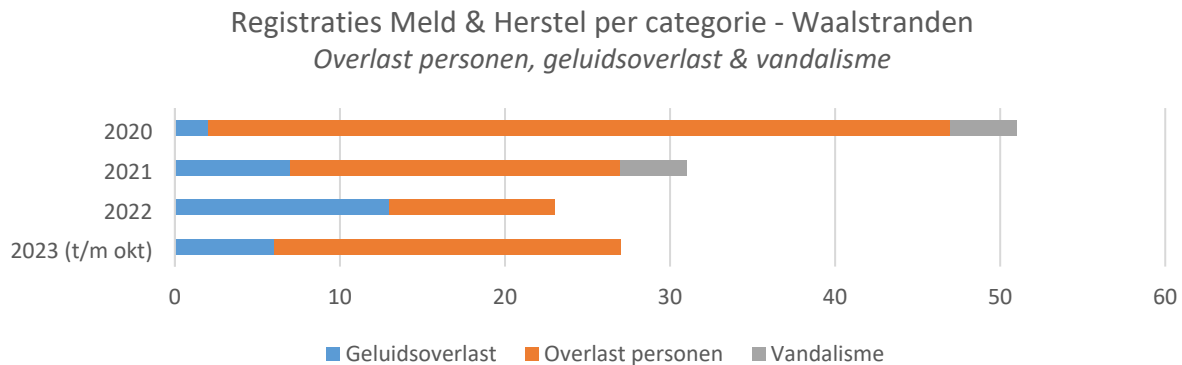
Waalstranden te sluiten voor bezoekers in de late avond en nacht. Uit de registraties kan worden geconcludeerd dat de avondsluiting succesvol is geweest in het verminderen van het aantal registraties. In 2022 en 2023 is er nauwelijks een piek van registraties in de zomer. Ook bij Meld & Herstel is te zien dat het aantal overlastmeldingen na juni 2021 afneemt. Het aantal overlastmeldingen via Meld & Herstel schommelt sindsdien tussen nul tot zes meldingen per maand.

Kijkend naar drie deelgebieden, Veur-Lent, Veur-Lent Natura 2000 gebied en Ooijse Schependom, is te zien dat er in de periode mei tot en met september 2023 nauwelijks politieregistraties zijn over de Ooijse Schependom. Stadseiland Veur-Lent kent de meeste registraties². Er zijn in de periode mei tot en met september 2023 in totaal 26 registraties op de Oosterhoutsedijk/ Ossenwaardpad, waarvan er 10 gaan over overlast. Dit aantal is vergelijkbaar met dezelfde periode in 2022. Kijkend naar het aantal registraties lijken de verruimde openingstijden op Veur-Lent (in vergelijking met de sluitingstijden in 2021 en 2022) niet te hebben geleid tot een toename van het aantal registraties. Er zijn in deze periode elf registraties die gaan over de Lentse Warande.

² Politie registraties worden gefilterd op basis van straten. Er kan daardoor niet onderscheiden worden of de registratie gaat over het Natura 2000 gebied op Veur-Lent of het deel van Veur-Lent waar de sluitingstijden 00.00 – 06.00 waren.

4. Relevante ontwikkelingen

De ontwikkelingen van de Hoge Bongerd (woningbouw) en Veur Lent (stadspark) zullen in de komende jaren een nog intensiever gebruik van de openbare ruimte in dit gebied met zich meebrengen.

Op Veur Lent zal een nieuw stadspark worden ontwikkeld. Hier staat de functie als verblijfs- en recreatiegebied voor de hele stad centraal. Er wordt gezocht naar een invulling die gebruik maakt van de unieke ligging en bijdraagt aan een groen, iconisch, levendig en afwisselend stadspark met een openbaar karakter. Daarbij is er ruimte voor bijzondere functies zoals horeca, (sportieve) recreatie en cultuur. De ontwikkeling sluit aan op de hoge kwaliteit van de openbare ruimte en het omliggende landschap zoals die er nu al is en voegt daar een eigen dimensie aan toe.

Daarnaast wordt er woningbouw in Hoge Bongerd ontwikkeld. Uitgangspunt is een woonprogramma voor verschillende doelgroepen dat goed aansluit bij, en complementair is aan, het aanbod in de omgeving. Aan en direct achter de kade (Lentse Warande) wordt gezocht naar een stedelijke invulling, met hogere dichtheden en, aanvullend op het woonprogramma, een mix aan (commerciële) voorzieningen in de plint om een levendig gebied te stimuleren. In het noorden van het deelgebied wordt juist meer de aansluiting gezocht bij de bestaande woonwijk met een dorps karakter. Deze ontwikkelingen zorgen er zeer waarschijnlijk dat de openbare ruimte nog intensiever gebruikt gaat worden. En dat de openbare ruimte door meerdere doelgroepen met mogelijk tegengestelde belangen gebruikt zal worden. Aandacht voor een leefbare omgeving, veiligheid en mobiliteit is van belang.

Vanuit het oogpunt van evenementen, toerisme, citymarketing en de toenemende druk op de binnenstad wordt er gekeken welke kansen er liggen op Veur-Lent. Er wordt verkend welke (vervolg)stappen er genomen kunnen worden om de levendigheid in dit gebied te vergroten. Daarbij wordt er zowel gekeken naar het beter benutten van de bestaande evenementenlocaties, als naar nieuwe plekken die geschikt zijn voor evenementen en

andere vormen van recreatie. De bewoners hebben aangegeven zich zorgen te maken over het aantal en de duur van de evenementen in het gebied.

Het is belangrijk om de bovengenoemde ontwikkelingen te benoemen in deze evaluatie, omdat het op termijn kan leiden tot een toenemende druk op de openbare ruimte, met name op Veur-Lent. Het is belangrijk om bij het al dan niet aanpassen van een avondsluiting deze ontwikkelingen in het achterhoofd te houden. Echter bevinden de genoemde ontwikkelingen zich nog in beginstadium, waardoor het op dit moment lastig te bepalen is wat dit concreet gaat betekenen voor het gebied.

5. Conclusie

Kijkend naar de weergegeven informatie in deze evaluatie kan geconcludeerd worden dat de overlast en het aantal incidenten na het invoeren van de avondsluiting is afgenomen. Deze lijn was in de evaluatie 2021-2022 al zichtbaar en heeft zich in 2023 doorgezet. De doelstellingen, zoals aan het begin van deze evaluatie geformuleerd, zijn door de genomen maatregelen behaald.

Hieronder een weergave van de belangrijkste deelconclusies:

- Hevige overlast en excessen zijn sinds het toegangsverbod is ingesteld sterk afgenomen. Ook in 2023 heeft de maatregel bijgedragen aan de leefbaarheid en veiligheid van de Waalstranden;
- Politie en toezicht en handhaving hebben vooral ingezet op preventie acties, zoals het vroegtijdig aanspreken van bezoekers en het toelichten van de geldende regels. Dit bleek effectief en er zijn geen bekeuringen uitgedeeld. De aanpak vraagt inzet van politie en toezicht en handhaving en het is ook in deze periode weer een puzzel geweest om voldoende capaciteit vrij te maken om zichtbaar aanwezig te zijn;
- Het toegangsverbod heeft voornamelijk een preventieve werking. Het bijkomende voordeel is dat de aanpak bij daglicht kon worden uitgevoerd;
- De verruiming van de openingstijden op Veur-Lent en vernauwing van de openingstijden in natura 2000 gebieden (Veur-Lent en Ooijse Schependom) lijken weinig effect te hebben gehad op de ervaren en geregistreerde overlast;
- De inzet van gastheren en -vrouwen hebben ertoe geleid dat de problematiek rondom fietsparkeren op de Snelbinder is verminderd. Er zijn geen problemen geweest met doorstroming van het verkeer;
- Toekomstige ontwikkelingen zullen zeer waarschijnlijk zorgen voor een toenemende druk op Veur-Lent en de Ooijse Schependom. Wanneer er concreter zicht is op wat deze ontwikkelingen gaan betekenen voor het gebied, in het bijzonder Veur-Lent, dient de afweging omtrent het al dan niet aanpassen van de avondsluiting te worden gemaakt in het licht van deze ontwikkeling.

6. Aanbeveling

Naar aanleiding van de bovenstaande conclusies worden de onderstaande aanbevelingen gedaan:

1. Het in stand houden van een avondsluiting van 1 mei tot 1 oktober voor alle Natura 2000-gebieden in de Ooijse Schependom en op Veur-Lent. Op Veur-Lent ook op de Waalstranden tussen de Spoorbrug en de Waalbrug een avondsluiting in stand houden.
2. De avondsluiting van de natuurgebieden te laten gelden tussen zonsondergang en zonsopkomst, zoals voor veel andere natuurgebieden geldt.
3. De Waalstranden tussen de Spoorbrug en de Waalbrug tussen 00.00 uur en 06.00 uur te sluiten.
4. De Lentse Warande de komende jaren te blijven monitoren en bij nieuwe inrichting van het gebied oog te houden voor het voorkomen van overlast.
5. De bredere aanpak van de Waalstranden te continueren. Onder andere de inzet van gastheren en -vrouwen en inzet van de DAR. Daarnaast blijvend oog te hebben voor preventieve inzet in het gebied, zowel op fysiek-, sociaal- als veiligheidsgebied.